

تعریف واکسن:

ماده ای که به اشکال مختلف تزریقی یا خوراکی بکار می رود تا افراد را از ایجاد بیماری مصون نگه دارد.

اهمیت واکسیناسیون

واکسیناسیون کودکان با سه هدف مهم انجام می شود:

۱- تا زمانی که هنوز میکروب در محیط زیست کودک وجود دارد، استفاده از واکسن مثل واکسن فلج اطفال باعث می شود کودک از ابتلا به بیماری فلج اطفال در امان باشد.

۲- استفاده از برخی از واکسن ها مثل واکسن بیماری آبله، که در درازمدت باعث ریشه کنی این بیماری در سطح جهان شده است.

۳- با انجام واکسیناسیون، بسیاری از بیماری ها در کودکان بروز نمی کند.

۱

برنامه واکسیناسیون کودکان در کشور:

نوع واکسن	سن
ب ث ژ- فلج اطفال- هپاتیت ب	بدو تولد
* پنتاوالان- فلج اطفال	۲ ماهگی
پنتاوالان - فلج اطفال	۴ ماهگی
پنتاوالان - فلج اطفال	۶ ماهگی
** (ام ، ام ، آر) MMR	۱۲ ماهگی
MMR ، سه گانه- فلج اطفال	۱۸ ماهگی
*** سه گانه - فلج اطفال	۶ سالگی

* واکسن پنج گانه یا پنتاوالان ترکیبی از واکسن سه گانه، هپاتیت ب و هموفیلوس آنفلونزا می باشد.
** واکسن MMR ترکیبی از واکسن سرخک، سرخجه و اوریون می باشد.

*** پس از آخرین نوبت واکسن سه گانه، هر ده سال یکبار واکسن دو گانه ویژه بزرگسالان (واکسن دیفتری و کزاز) بایستی تزریق گردد.

نکات مهم واکسیناسیون:

❖ والدین در هر بار مراجعه جهت واکسیناسیون کودک لازم است کارت واکسن را به همراه داشته باشند.

۲

❖ ملاک سابقه واکسیناسیون هر فرد، مواردی از قبیل کارت واکسیناسیون، ثبت در دفاتر بهداشتی درمانی و خانه های بهداشت است. لازم است والدین در نگهداری کارت واکسیناسیون دقت لازم را داشته باشند.

❖ تاریخ نوبت بعدی واکسن با ممداد توسط مسئول واکسیناسیون در کارت ثبت می گردد. لازم است والدین کندک با دقت در این تاریخ جهت دریافت واکسن مراجعه کنند.

❖ والدین به آموزش هایی که مسئول واکسیناسیون قبل از تزریق واکسن در مورد واکسن و عوارض احتمالی آن می دهد خوب توجه کنند.

❖ وضعیت صحیح کودک برای انجام تزریق واکسن:

✓ مادر نشسته و کودک را بصورتی در بغل قرار دهد که بازوی مادر از پشت کودک را در بر بگیرد. برای حفظ ایمنی بهتر، توصیه می شود مادر مطابق شکل پاهای کودک را در طول تزریق مهار کند.

❖ شل بودن مدفوع و یا سرماخوردگی و تب مختصر مانع واکسیناسیون نیست.

❖ سوء تغذیه نه تنها مانعی برای واکسیناسیون نیست، بلکه واکسیناسیون به موقع کودکان مبتلا به سوء تغذیه لازم است.

۳

راهنمای

واکسیناسیون و ایمن سازی

www.shljenjan.mui.ac.ir

شماره تماس: 03152237326

و احداث آموزش به بیماران 2209

کد پمفلت: Sh.L/EP/047/AC

* در صورتی که بعد از تزریق یا خوردن واکسن هر یک از علائم زیر را در کودک مشاهده کردید به مرکز بهداشتی درمانی مراجعه کنید:

- عوارض موضعی شدید یا غیر شدید که در مدت ۷۲ ساعت پس از واکسیناسیون به وجود آید.
- تب بالاتر از ۳۸/۵ درجه سانتی گراد زیر بغلی که در مدت ۷۲ ساعت پس از واکسیناسیون به وجود آید.
- درد مفاصل که بعد از واکسیناسیون بروز کند.
- فلجی که در مدت یک ماه پس از دریافت هر نوع واکسن به ویژه واکسن فلج اطفال ایجاد شود.
- تشنج که در مدت ۷۲ ساعت پس از واکسیناسیون بروز کند.
- جیغ زدن مداوم یا بی قراری که بیش از ۳ ساعت به طول انجامد .
- بروز استفراغ که به طور مکرر اتفاق بیفتد.
- کلیه موارد تورم در محل تزریق واکسن .
- کلیه موارد تورم غدد لنفاوی که بعد از تزریق واکسن ب ت ث ژ بوجود آید.
- سایر عوارض و واکنش هایی از قبیل حساسیت های پوستی ، کاهش سطح هوشیاری، تنگی نفس، بی قراری که بعد از انجام واکسیناسیون بروز کنند.

❖ تغذیه با هر نوع شیر ، از جمله شیر مادر ، با خوراندن قطره فلج اطفال مغایرتی ندارد و لازم نیست که قبل یا بعد از خوراندن قطره ، شیر قطع شود. در صورت استفراغ کمتر از ۱۰ دقیقه پس از دریافت قطره فلج اطفال بایستی تجویز قطره تکرار شود.

❖ اگر کودکی همزمان با خوراندن قطره فلج اطفال مبتلا به اسهال شدید شد بایستی یک نوبت اضافی این واکسن را با فاصله حداقل یک ماه دریافت دارد.

❖ توصیه می شود همزمان با تزریق واکسن سه گانه ، قطره استامینوفن (بر حسب وزن کودک) به او داده شود. در صورت تب یا بی قراری کودک باید هر چهار ساعت آن را تکرار کنند.

❖ برنامه زمانی واکسیناسیون کودکان نارس و شیرخوارانی که در نوزادی دچار زردی یا تعویض خون شده و یا بنا به دلایلی چون تالاسمی نیاز به تزریق مکرر خون دارند، نیز مطابق جدول واکسیناسیون افراد عادی بوده و تجویز به موقع واکسن ها توصیه می شود.

❖ در صورتی که کودک دچار بیماری کاهش دهنده پاسخ سیستم ایمنی یا ضایعه مغزی پیشرونده بوده یا در واکسیناسیون قبلی دچار عارضه شده است، قبل از تزریق واکسن به مسئول واکسیناسیون اطلاع دهید.

❖ در کودکان کوچکتر از دو سال تزریق واکسن در ناحیه ران و در افراد بالاتر از دو سال تزریق در ناحیه بازو انجام می گردد.

پیامدهای ناشی از واکسیناسیون :

* واکسیناسیون با احتمال بروز عوارضی همراه می باشد مثلاً کمی تورم در اطراف محل تزریق و یا تب ملایم .